

# науково-художній часопис

# ПОГРОМІЦЯ

2011 рік, листопад, число 10 (72)



## I знову — Бажанівська осінь...



Для Уманського педуніверситету, а саме для кафедри української літератури й українознавства, вже стало традицією, що осінь — це ще й пора вшанування нашого земляка й видатного поета Миколи Бажана. І теперішня Бажанівська осінь — особлива. Адже мали щасливу нагоду вітати в своїх стінах чудових письменників: **Валентину Коваленко, Миколу Шамрая, Анатолія Горбівненка й Івана Дубініна**. Приїхали письменники з Черкас (здавалось би, міста, не пов'язаного з Бажаном), але, якщо придивитись уважніше, можна углядіти дуже і дуже багато точок перетину в їхній творчості. Так, **Валентина Коваленко**, крім того, що, як і Бажан, має величні, зболені й прекрасні зразки громадянської лірики, знана ще й як еротична поетеса (її збірка «Перелесниця» безперервно «ходить по руках» учасників нашого літоб'єднання), а всім відомо, що Бажан у юності показував задатки неабиякого еротичного поета!.. На нинішньому заході присутні мали щасливу нагоду почути її мелодійне читання любовних поезій.

Той-таки Микола Бажан, поки ще не став «правильним» і «бронзовим» класиком-академіком, добряче «похуліганив» у поезії, експериментуючи і з формою, і зі змістом. Такими «поетичними хуліганами» цілком показали себе на зустрічі **Анатолій Горбівненко** та **Іван Дубінін**. Обидва — пародисти з

незвичайним почуттям гумору, вони неабияк розважили й дали аудиторії шалений заряд веселої енергії.

Зворушливо-тихий **Микола Шамрай**, якому, очевидно, якнайбільше підходять щемкі і Бажанові рядки, як-от: «Я на долонах тиші розтаю, — / Кристалик, зведений блаженними руками», або «На луг лягло благословіння снігу», — порадував глядачів яскравою громадянською лірикою.

А ще гарно вписались у дійство поезія Миколи Бажана «27 січня» (виконувала наша студентка **Вікторія Михайлук**, керівник — Інна Михайлівна Снігур) та — вірш першокурсниці, учасниці літоб'єднання **Марини Поліщук**, яка запропонувала власну римовану інтерпретацію Бажанової любові до першої дружини...

Всі присутні були вдоволені й зворушені. Мабуть, справдилось оте, за Бажаном: «Слово, протни мовчання!», і «пристрасть» — таки ж «зринула над покорою!..».

*Літоб'єднання імені Миколи Бажана*



## Творчість гостей «Бажанівської осені»

Науково-художній часопис  
БОГІДОВІ  
2011 рік, листопад, чицт. 011(3)

Не приручай.  
Хай буду, як була.  
Вогонь-бо неприучений — жаскіший.  
Підступна я  
і дика, наче тиша.  
Боїться? Не спало тебе дотла.  
Ти будеш  
мною просто жеворіть  
в жданні нового спалаху спокуси.  
Чому, спітай,  
до жайворів горнуся?  
Бо ти пізнати безсилий жайворів.  
А я підступна,  
дивна, дика, — інша.  
Вогонь-бо не приучений — жаскіший.  
  
Твій проріст — в крону кіс моїх і рук.  
Мовчи... промовч слова,  
допоки злюбу:  
небесні  
грона у  
вуста  
беру...  
Щемить твій схлип, неначе гук... ще мить

й дослухую себе вже  
в тому згуці, —  
перстигають  
грона,  
наче  
ми,  
І в розсип...  
між мартинцевих отав.  
Промовч мене... ні  
порухом не руши...  
В порожнє небо  
схлипнув  
легко  
п  
т  
ах...

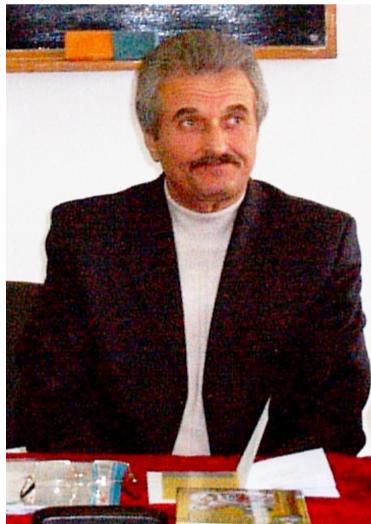
Цей  
дикій сад  
І ми — іще дикіші.  
Тебе ожина біло  
о  
ц  
в  
р  
а  
й  
а  
ч

де криком гасне птах  
від стигlosti сунничної пратиці.  
Ще плоті жебонять, ачи рої,  
Легеровка ж оте люблю в о клечі.  
Й так прихисно в ожинно-блій  
в-течі —  
с-тікаємо  
в зомлілі пирії.

Цей дикий сад.



**Валентина КОВАЛЕНКО**



**Анатолій ГОРБІВНЕНКО**

### ПОТУГИ БАЙКАРЯ

Доп'ю вино і байку напишу:  
Про келиха і балухату пляшку,  
Що нібито вони зчиняють шум,  
І примирити їх занадто важко,  
Що хтось когось побити захотів,  
Бо хтось із них сухий, мов лист осінній...  
Писав, по щось ходив, творив, потів...  
Прокинувся  
із пляшкою у сіні.

\* \* \*

Стрічати глупу ніч — воно не всім однаково:  
Кому хропіти сном у цегляну стіну,  
Кому творити річ, у цій епосі знакову,  
Ну а кому з вином глумитися до сну.

Це хто на кого вчивсь.  
А так ми всі звичайні:  
Як небо, як трава, як попіл од книжок.  
Хто стежку толочив на сповідь до Почайни,  
Той відає ціну неправедних стежок.

А хто ж ото попер, не знаючи провини? —  
Здіймається увесь!  
Непевна крутизна!..  
І раптом чути: гуп — з Говерли в полонину:  
О! Це ви, Іване Івановичу!?  
Вибачте, не впізнав.

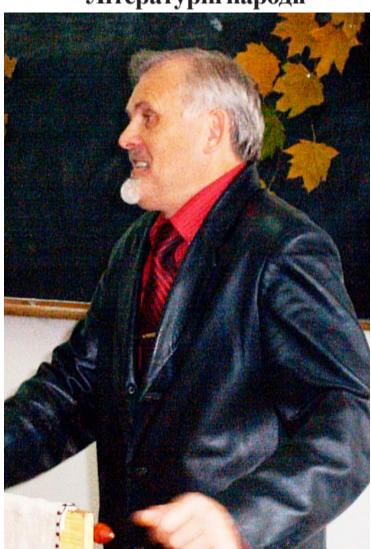
\* \* \*

На поминках по українському мистецтву  
Першими понапиваються поети,  
Другими — художники...  
Музикі й співаки поприходять уже п'яні,  
Як на весілля,  
Так і не второпавши, що сталося.

\* \* \*

Чого жадає влада невгомонна?  
Чого іще від люду хоче? — Хто? зна!  
Трясе, немов останнього вагона,  
А вимагає, як од паровоза.

### Літературні пародії



**Іван ДУБІНІН**

#### ЖАДАНІ РУКИ

Хочу тебе хотіти  
бачити щохвилино.  
Хочу тебе любити  
віддано і нестримно...  
  
Руки твої чоловічі —  
спокуса моя і спасіння...  
Господи, не відбирах хоч  
едине оте хотіння.

Марія Людкевич,  
книга інтимної лірики "Коротке літо в раю",  
Львів, "Каменяр", 1995 р.

Хочу тебе хотіти,  
хочу твого кохання.  
Хочу тебе убити  
за отаке знищання.  
Прагне гаряче тіло  
доторків рук твоїх зливу.  
Так мені закріло!  
Де ж ти, мій друже зрадливий?  
Лізуть думки погані.  
Десь по світах ти блукаєш.  
Руки такі жадані  
чом на чужих розпускаєш?  
Чи то мене замало?

Чи отаке вередливе?  
Я тобі поодбивала  
руки занадто блудливі.  
Боже, чи буде терпіння  
нашому щастю порука?  
Господи! Дав хотіння,  
дай же до нього і руки!

#### КУДИ ТРЕБА КЛАСТИ РУКУ

Твоя рука лежить  
не на плечі.  
Твоя рука лежить  
не на щоці.  
А лежить там,  
Де є слід лежати  
Чоловічій  
люблічій  
руці.

Людмила Солончук,  
«Холодний Яр»,  
№9, 1999 р.

Твою любов вже видно  
по руці:  
Твоя рука лежить  
то на плечі,  
А то блукає вільно  
по щоці.  
Ну нашо ці знущальні  
манівці?!  
Душа моя палає  
і тремтить.  
А ти чомусь відтягуєш  
цио мить.  
Хіба не чуеш, як тебе  
рука  
Те місце, де повинна  
бути рука?  
Я струсонула руку  
геть з плечей:  
Або клади, або іди  
з очей.  
А ти чогось злякаєшся  
на біду.  
То, може, я  
дай руку  
покладу?

\* \* \*

Розхристаний пастух  
вузлуватим батіжком  
завертає дурних телят,  
що прутться у чужі ворота.  
Важко дихає вірш.

\* \* \*

Мене уже нема відколи.  
То тільки тінь моя, як віть.  
Мос життя перемололи  
Крутими жорнами століть.

1 відбуло. I відболіло.  
I в тайни згасло на краю...  
А світ стойть — мірошник білий —  
I тінь виловлює мою.

Кому весна з грачіного крила  
Бруньки бунтує, в пазуху сповіті.  
Кому дорогу осінь перейшла  
Із золотими відрами блакіті.

Кому ще літо очі перейма,  
Мов яблуко, що вигойдало гілля.  
Кому вже вік дописує зима  
Воронами хрестовими на білім.  
  
А від пори і до пори лиш крок —  
Вина ковток у сповіді отерплій.  
Іходить поміж ними, як пророк.  
Невидимий для ока виночерпій.

\* \* \*

Я хочу, аби стежка до друга  
тільки буйним сонцем заростала.  
Я хочу, аби дорога до матері  
тільки любов'ю вимірювалась.

\* \* \*

Чи не хлоп'я дивакувате,  
Що бачить. Господи, прости.  
Як білій світ лягає спати  
У краплю сивої роси.

Як Бог з мальованої торби  
Насіння сіє золоте,  
І як гора все морщить лоба,  
Бо дума думою росте.

Й same, обкутане журбою.  
Застигне явором дзвінким  
Понад рікою голубою.  
Що перехлюпуете віки.

Чи не хлоп'я дивакувате,  
Коли, як віру, сповіда:  
Його родила... ні, не мати,  
А пісня вічно молода.

### Микола ШАМРАЙ



# Шулдик Г. О., АДАПТАЦІЯ

## Чудаєва Н. В.

Вступ до вищого навчального закладу — значна подія в житті молодої людини, адже це її перший самостійний крок і початок відповідального етапу життя. Першокурсники в перші тижні навчання відчувають задоволення від досягнення важливої мети — вступу до вузу та сподіваються на те, що будуть успішно навчатися і готовуватися до майбутньої професійної діяльності. Однак, через два-три місяці навчання в університеті, значна кількість першокурсників відчуває дискомфортні переживання, які пов'язані з навчальною діяльністю (нова система занять, відсутність щоденного оцінкового контролю навчальних досягнень, значне перевантаження) та особливостями спілкування з новими людьми — студентами, викладачами.

Відсутність адаптованості проявляється в неадекватному розумінні ситуації; у такому способі дій, який підвищує не-сприятливість ситуації, її небезпечність. Стан внутрішньої напруженості, як і будь-яка надмірно емоційна ситуація чи явище в житті студента-першокурсника може негативно вплинути як на інтелектуальний, так і на особистісний розвиток.

Ми пропонуємо модифіковану програму заняття з адаптації студентів першого курсу до навчання у вузі, розроблену О. Д. Науковий. За цією програмою може працювати психолог або куратор академічної групи. Програма розрахована на три навчальні дні.

**Перший день.** Завдання: створити доброзичливу атмосферу; познайомити членів групи один з одним, з'ясувати очікування студентів.

Етап 1.

Притча про „Вудочку”.

Йшла голодна людина берегом річки, бачить — сидить рибак.

-Дай мені, будь-ласка, рибу.

- Візьми ось цю.

- Знаєш, вона дуже маленька, я нею не наймся.

- Візьми ось цю.

- Вона дуже жирна.

- Тоді візьми ось цю.

- Вона дуже кістяєва.

- Знаєш, у мене більше нічого немас, але дивись, як я нанизу жилку на вудочку, прикріплюю поплавок, невеликий вантаж, ось так, плюю на черв'як, закидаю вудочку в річку.

Через деякий час поплавок застрибав на воді. Рибак пішов рибу. Але й вона не сподобалася голодній людині.

- Знаєш, я запропонував тобі все, що у мене було, ти нічого не захочела взяти. Більше в мене нічого немас. І рибак повернувся до своїх вудочек.

Голодна людина розгубилася. Що ж робити? І вона згадала, як рибак нанизував жилку, прикріплював невеликий вантаж, поплавок і черв'яка на вудку. Зробив все так само і закинув вудочку в річку. Через деякий час голодна людина витяла маленьку, кістяєву, жирну рибу з великою головою і вона її показалася найкращою рибою в світі.

Відбувається обговорення студентами суті даної притчі. Важливо підвести їх до розуміння того, що за них їх роботу ніхто не виконав. Важливо надати людині не одноразову допомогу, а навчити загальному способові досягти поставлених цілей. Головне при цьому - правильно вибрати засоби для досягнення цілей.

Етап 2

Знайомство. Студенти сидять по кругу. Один з них називає своє ім'я. Сусід по кругу, починає фразу словами „мого сусіда зліва звати...”, називає його ім'я, а потім представляється сам. Третій учасник спочатку називає імена перших двох сусідів зліва, а потім своє ім'я. І так продовжується до тих пір, поки всі назвуть своє ім'я.

Якщо академічна група нараховує більше 15 студентів, краще розбити одне коло на два, або провести гру по-іншому. Назвати своє ім'я і продовжити фразу словами „я люблю...” або „мені не подобається...”. В першому випадку гра сприяє запам'ятанню імен одногрупників і створенню доброзичливої атмосфери, в іншому – створенню доброзичливої атмосфери і можливості дізнатися уподобання одногрупників.

Далі члени групи об'єднуються в пари. Наприклад студенти можуть розрахуватися на 1-ї і 2-ї номери чи на „щасти” і „радість”, а потім об'єднатися в пари. Потім психолог пропонує протягом 5 хвилин розказати своєму співрозмовнику про себе все найцікавіше і найважливіше, що він вважає за потрібне. В цій інформації слід відобразити захоплення, інтереси, особливості характеру, успіхи і досягнення. Далі ця інформація використовується для вашої реклами. Після завершення роботи ваше завдання буде полягати в тому, щоб протягом 3-4 хвилин представити нам вашого співрозмовника. Далі йде робота в парах, в ході якої збирається інформація для складання „візитки”. Через 10 хвилин роботи пари сідають у велике коло, а якщо в академічній групі більше 15 студентів, то в 2 чи 3 малих, і співрозмовники по черзі представляють один одного.

Представлення починається словами: „Я хочу вам представити моого співрозмовника, його звати...”. В ході розповіді важливо, щоб давалось безоцінкове представлення, тобто без використання термінів „хороший – поганий”, „мені сподобалося – мені не сподобалося” і т.п.

Потім настає етап рефлексії. Психолог просить студентів поділитися своїми думками, почуттями, відчуттями, які виникли в них в процесі роботи в парах, під час представлення.

Далі обговорюється питання про те, яка інформація запам'яталася найкраще і чому. Наскільки легко чи важко було складати безоцінкову „візитку” іншої людини (тобто

без наших стереотипів - завжди і всьому давати оцінку); які почуття і кому у студентів виникали в процесі такого спілкування.

Якщо група не ділилася на підгрупи, то йде пошук того, що всіх студентів об'єднує, але не за формальною ознакою: знайти цю єдність, відобразити її, тобто створити скульптуру, яка б її символізувала; дати девіз цієї скульптури. Якщо група ділилася на малі групи – дізнатися девізи цих груп.

Етап 3.

Студенти записують 10-15 якостей, які, на їх думку, повинен мати староста групи. Потім ці якості обговорюються. Таким чином створюється колективний портрет керівника групи.

Це дуже важливий момент для організації дискусії, в ході якої студенти і викладач можуть продемонструвати свою позицію, побачити позицію інших.

Другий день. Завдання: зберегти доброзичливу

атмосферу, з'ясувати очікування студентів, сформувати особистісну мотивацію навчання у вищій школі.

Гра „Діалог з допомогою м'яча”.

Всі студенти стоять у коло. Психолог (куратор) кидає м'яч будь-якому студенту і задає запитання типу: „Які три бажання в першу чергу ти хотів би реалізувати”, „Що ти очікуєш від навчання у вузі?”, „Якби були чоботи-скороходи, куди б ти хотів попасті?”. Той, хто отримує м'яч, відповідає на задане запитання, а потім кидає м'яч іншому студентові і задає запитання. Якщо в групі більше 15 студентів, необхідно її поділити на менші. Тут важливо, щоб до складу груп кожний раз входили інші студенти, тобто, щоб групи були динамічними. Це даст можливість студентам спілкуватися з іншими одногрупниками і краще пізнавати один одного. Принцип поділу знову може бути іншим: пора року (чи місяць), коли вони народилися, за назвою рис характеру (сміливі, веселі, мудрі, кімпліві і т.п.), за назвою квітка тощо. Така гра сприяє створенню доброзичливої атмосфери і з'ясуванню бажань студентів.

Самодослідження „Кожний в своєму кутку”.

Кожен студент бере листок, ручку і сідає в окремому місці для роботи. Зі студентами домовляються, що роботи будуть:

- повернені ім'ям на випускному вечорі, тобто через 5 років;

- проаналізовані і узагальнені;
- обговорені з ними, якщо вони бажають, протягом першого семестру в індивідуальному порядку.

Хід роботи

1. Намалюйте 5-6 геометричних чи абстрактних фігур.

2. В середині кожної фігури напишіть продовження наступної фрази: „Я хочу, щоб період моого навчання в університеті...”

3. Пронумеруйте за значущістю своєї відповіді. Цифра 1 означає найважливішу для вас відповідь і т.д.

4. По контуру кожної фігури допишіть роз'яснення: „Це можливо, коли...”

5. Поставте справа від фігури займенник Я там, де це залежить від вас.

6. Намалюйте від кожної фігури стрілку, перерахуйте від кого чи від чого це є залежністю.

7. Після виконання завдання обговоріть зі студентами:

- чи вистачило учасникам 6 фігур, чи їх мало-багато;

- як часто вони використовували займенник Я і в яких саме випадках;
- наскільки конкретні відповіді на запитання, від кого залежить його виконання;

- чи легко ім було визначати свої пріоритети і дописувати продовження фрази.

Під час виконання чи обговорення завдання слід підвести студентів до усвідомлення того, що конкретно вони очікують від навчання у вузі і від кого конкретно це залежить, яка роль самого студента в реалізації очікувань. Таке завдання виконує і куратор, тільки фраза, яку він продовжує, ззвучить так: „Я хочу, щоб моя робота з групою...”

Завдання „Автопортрет моєї групи”. На столі лежить ватман. Кожному студенту пропонується вибрати фломастер. Завдання полягає в тому, щоб сумісними зусиллями намалювати „автопортрет” своєї групи і придумати йому називу. Потім настає етап представлення малюнку, де кожен може висловити свою думку про нього чи своє ставлення до нього.

В кінці кожний бажаючий може поділитися своїми враженнями, почуттями, бажаннями, які в нього виникли під час виконання завдання.

Третій день. Завдання: розкрити основні закони розвитку пам'яті; показати прийоми її розвитку.

Бесіда. Мета: виявити найбільш часто вживані студентами способи засвоєння нового матеріалу; ознайомити студентів з законами функціонування пам'яті в рамках одного з наукових підходів.

Наша пам'ять визначається особливостями тієї діяльності, яку ми виконуємо з метою запам'ятання матеріалу. Необхідно знати закони запам'ятання:

- найбільш ефективно запам'ятовується той матеріал, який є метою діяльності;

- ефективність запам'ятання матеріалу залежить і від його зв'язку з мотивами, потребами і цінностями

студентів. Розкриття законів здійснюється через ілюстрацію прикладів.

Способи удосконалення пам'яті:

- чітко сформулюйте мету (що хочете отримати в результаті);

- зв'яжіть певним чином матеріал зі своїми інтересами та потребами;

- уявіть деяку ситуацію, в якій цей матеріал буде використаний;

- читайте матеріал, виділяючи головне і другорядне;

- під час читання складайте схему, план (оптимально 4-6 пунктів), схематичні малюнки (вони не тільки покращать розуміння матеріалу, але й сприятимуть його запам'ятанню);

- щоб запам'ятати текст, написаний складною науковою мовою, „перекладіть” його на більш звичну, з використанням простих речень. Головне, щоб під час перекладу зберігся зміст;

- виділіть ключові слова під час читання малозрозумілих фраз і визначень;

- співставте матеріал, який запам'ятуете, з попередніми наявними знаннями;

- розподіліть запам'ятання інформації в часі, зробивши перерви. Це значно ефективніше, ніж запам'ятання великого за обсягом матеріалу всього „відразу”;

- частіше повторюйте найскладніший навчальний матеріал;

- частіше повторюйте середину навчального матеріалу;

- підряд засвоюйте матеріал з дисциплін, які менш схожі за змістом;

- повторюйте матеріал своєчасно.

Реалізація таких програм серед студентів перших курсів у перші дні навчання поліпшує процес адаптації до соціально-психологічного простору вищого закладу освіти.

Загалом, для вирішення проблеми адаптації першокурсників до навчання психо-логу (викладачеві) необхідно працювати зі студентами як на рациональному,

Олена НАКОНЕЧНА

## ПАМ'ЯТЬ ІЗ ЗАМУЛЕНОЇ КРИНИЦІ



науково-художній часопис  
2011 рік, листопад, числовий 73

Минають роки. А згадка про часи репресій не зникає з пам'яті нащадків. Вона ввійшла у вічність. Жоден народ у світі не пережив того, що ми, українці, пережили в 20-му сторіччі! Штучний голодомор 1933-го, масове винищення і розкуркулення українського селянства, жорстокі репресії 30-их років. Тільки за цей час розстріляно і закатовано в концтаборах понад 300 письменників. Більшовицька імперія чинила найтяжчі злочини проти України. Винищували найкращих. Багато з них залишились невідомими. Василь Стус, Микола Хвильовий, Микола Зеров, Микола Куліш, Лесь Курбас... Які різні імена. Вони жили в різні часи, а доля одна. Їхня доля — це доля нашої України, нашої культури й літератури. У списку безневинних жертв зустрічаємо й Миколу Зерова — українського поета, критика, літературознавця, перекладача, історика української літератури. Трагічне життя Миколи Зерова залишилось білою плямою в історії України. Але «блі плями» не загублені. Їхні імена не забуті.

Мабуть, найстрашніше — коли забивають. Та найсвятіше — коли пам'ятають.

У квітні студенти філологічного факультету провели вечір, присвячений пам'яті Миколи Зерова.

Було багато присутніх. Ми всі перегорнули ще одну сторінку історії. Микола Костівович Зеров народився 26-го квітня 1890 року на Полтавщині, в сім'ї учителя Костя Зерова, сини якого стали видатними людьми України: Микола Зеров — поет і перекладач, історик літератури, літературний критик і полеміст, талановитий професор Київського університету; Дмитро Зеров (1895-1971) — видатний український вченій-ботанік, академік; відомий гідробіолог Кость Костівич Зеров та Михайло Зеров (Михайло Орест) — поет і перекладач.

Микола Зеров навчався в Охтирській гімназії (1900 — 1903) та в Київській гімназії (1903 — 1908). Закінчив історико-філологічний факультет Київського університету (1914). Дипломна робота про літопис Г. Граб'янки не втратила наукової цінності і сьогодні. До 1917 р. вчителював в Златопільській та 2-й Київській гімназіях. У цей час починає виступати з

публікаціями (1911—1912) в ж. «Світло», з 1913 р. — співробітник газети «Рада». З поезіями виступив 1918 р., друкує рецензії, стає редактором бібліографічного журналу «Книгар» (1919—1920), навколо якого групувалися вчені, що їх називали «неокласиками». У 1920 р. М. Зеров залишає Київ і поселяється в Барішівці, де разом із Освальдом Бургартом з Віктором Петровим учителює в соціально-економічній школі. З 1 жовтня 1923 р. розпочинає про-фесорсько-викладацьку роботу в Київському університеті, стає співробітником Академії наук, редактором багатьох літературних видань. Працював професором у кількох закладах, писав вірші, написав понад 60 сонетів, цікавився античною літературою, перекладав твори античних поетів Вергелія, Овідія, Горация, підготував велику кількість лекцій з історії української літератури для вищих навчальних закладів.

За життя М. Зеров опублікував книги: «Антологія» (Римської поезії, 1920), збірку оригінальних поезій «Камена» (1924), «Нове українське письменство» (1924), «До джерел» (1926), «Від Куліша до Винниченка» (1928); М. Зеров уклав дві антології — «Нова українська поезія» (збірник) та «Слово» (декламатор, 1923). У діаспорі заходами брата Михайла було видано «Зоппеїагіт» (1948), «Caiaieion» (1952), «Согоїагіт» (1958) — три збірки друкованих і не друкованих за життя Миколи Зерова поезій. Але історія немилосердна. Було усе і враз обірвалось. Помер син Костик, потім звинувачення, вирок — 10 років, Соловки. Зрубали під корінь. Десятирічне ув'язнення було замінене розстрілом. Розстріляли за власні погляди, за велику любов до землі, на якій судилося народитися, жити й померти, за любов до українського народу, до якого був приписаний серцем.

### В Україні після реабілітації Зерова вийшли твори поета і вченого:

**Микола Зеров.** Виbrane. — К., 1966 (Упорядкування С. Зерової. Примітки Г. П. Конура та В. Петрова, редакція і вступна стаття М. Рильського).

**Микола Зеров.** Твори в двох томах. Упорядники Г. П. Kochur та D. B. Pavlychko. — K, 1990.

### Про письменника:

**«Безсмертні».** Збірник спогадів про М. Зерова, П. Филиповича, М. Драй-Хмару. — Мюнхен, 1963.

**Брюховецький В'ячеслав.** Микола Зеров. — K, 1990.

**Білокін Сергій.** Закоханий у вроду слів. — K: Час, 1990.

### ЧистийЧетвер

#### I abis piteme возгласи...

Свічки і теплій чад. З високих хор  
Лунає спів туги і безнадії;  
Навколо нас — кати і кустодії,  
Синедріон, і кесар, і претор.

Це долі нашої смутний узор,  
Це нам пересторогу лівені піс,  
Для нас на двориці багаття тліє  
І слуг гуде архієрейський хор.

I темний ряд євангельських історій  
Звучить як низка тонких алегорій  
Про наші підлі і скупі часи.

А за дверми, на цвінтари, в притворі  
Весна і дзвін, дитячі голоси  
І в vogокому повітрі vogki зорі.

Це був вечір пам'яті безневинно замучених, розстріляних, закатованих, вечір тривоги за завтрашній день, щоб не спіткала і наше покоління така доля, яка випала на 30-ті роки. Щоб не відроджувався тоталітаризм, потрібно по всій планеті садити сади Пам'яті. Найлюдянішим виявом нашої відчутності про незабутні імена став цей вечір. Щира дяка всім, хто взяв участь у проведенні вечора. Вони посіяли в душі глядачів зерна нам'яті. Творча спадщина Миколи Зерова повернулась до нас квіткою, омитаю сльозою. Саме вечером, присвяченим пам'яті Миколи Зерова, ми продовжуємо цикл заходів під назвою «Розстріляне відродження».

### Янгол

Колись мене ти янголом назвав.  
Тоді сказав, що помилився, і пішов.  
Якож святості у гріхиностях шукає?  
Тремтіло листя від удару підомов.

А осінь плакала, тебе гукала,  
Просила залишились, хоць не чув.  
Дощем холодним серце омивала  
І шепотіла, щоб кохану не забув.

А я мовила криками квітком,  
Ховала крила хмарою туману.  
Втрачала розум безлічю думок,  
Душою плакала, взлітаючи до рію.

Колись мене ти янголом назвав.  
Тоді сказав, що помилився, і пішов.  
Якож святості у гріхиностях шукає?  
Тремтіло листя від удару підомов.

Стор. 4

### класики

Ви вже давно ступили за поріг  
Життя земного, лірники-півбоги,  
І голос ваш — рапсодії еклоги —  
Дзвенять у тьмі Аїдових доріг.

I чорний сум, безмовний жаль наліг  
На берег наш, на скитські перелоги —  
Невже повік не знайдете спромоги  
Навідатись на наш північний сніг?

I ваше слово, смак, калагатія  
Для нас лиш порив, недосяжна мрія  
Ta gostroї rozpuki gostriй bіль.

I лиш одна ще тішить дух поета,  
Одна відроджує ваш строгий стиль  
Ясна, дзвінка закінченість сонета.

Яка ж гірка, о Господи, ця чаша,  
Ця старосвітчина, цей дикий смак,  
Ці мрійники без крил, якими так  
Поезія прославилася наша!

Що не митець, то флегма і сіряк,  
Що не поет — сентиментальна кваша...  
О ні! Пегасові потрібна паша,  
Щоб не загруз у твані неборак.

Класична пластика, і контур строгий,  
I логіки зализна течія —  
Оце твоя, поезіє, дорога.

Леконт де Ліль, Жозе Ередія,  
Парнаських зір незахідне сузір'я  
Зведуть тебе на справжні верхогір'я

яювідкрій вікно, хай зорі залітають!  
Троянди пахнуть на весь дім.  
Щасливі квіти поглядом кохають,  
На вірність присягаю тільки їм.

Заглянь у очі, не кажи нічого.  
Цілуй думки, що ніжністю живуть.  
Не чую голос іншого, чужого,  
На крилах янголи мене несуть.

Відкрій вікно, хай фреї залітають!  
Троянди пахнуть на весь дім.  
Щасливі люди серденьком кохають.  
На вірність присягаю їм.

To янголи змивали з нас гріхи.  
Дошем сховати слізи намагались.  
В душі зостались вірними шляхи...  
У цім зіннатись один одному боїлись.

Гриміли мрії, де були удвох.  
Послalo небо близькаю болючих.  
За нами тихо стежив мудрий Бог,  
А ми тримались гордою ів колючих.

Кидався градом теплиця, ніжний світ,  
I злай вітровсько забирає кохання.  
Зустрітися просив жасмину квіт,  
Tієї ночі зрадили страждання.

В обійми розпачу себе загнав.  
Чекав підтримки, доля глузувала.  
Чого ж мене тоді шукав,  
Коли та дівка з мрії кенкувала?

Ніkomu не потрібен? — що ж, бува.  
Звернись до часу: він усіх лікує.  
Давно уже не вірю я в дива,  
Любов до тебе більше не рятує.

Я щирій янгол? — знаю це й сама.  
Лили крила твої руки обірвали.  
Igi тути, де янголів нема,  
3 такими важко: ми життя кохали!

## Настя ПОДБІТОВА



Видавничий центр «ПП Жовтій О. О.» пропонує видавничо-поліграфічні послуги високого рівня:

- виготовлення макетів обкладинок та палітурок;
- палітурні роботи книг, наукових робіт, канцелярських документів;
- підготовка до друку і видання книжкової продукції;
- виготовлення ескізів та друк візитних карток, запрошень, вітальних листівок, буклетів тощо;

Отож, запрошуємо до співпраці. Гарантуємо доброзичливе ставлення та добротність виконуваних робіт.

Чекаємо вас за адресою: м Умань, вул. Садова, 28.



АДРЕСА РЕДАКЦІЇ: вул. Садова, 28, м. Умань, 20300, кімната 327.

Свідоцтво про реєстрацію — ЧС — 479 від 16. 06. 2005 року Редактор ПОЛІЩУК Петро Миколайович

Віддруковано з оригінал-макета ПП Жовтій О. О. 20300, м. Умань вул. Садова, 28 Тел. 8 067 77 30 197 8 097 9 467 467